

Mal İhracatı ve Yolcu Beraberi Eşya İhracında E-Fatura Başlıyor

24 Kasım 2016 tarihli Dünya Gazetesinde yayımlanan yazımızda açıklandığı üzere; 20 Haziran 2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan **454** sıra numaralı **Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği** ile, e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükelleflerden, Katma Değer Vergisi Kanunu’nun 11 inci maddesi kapsamındaki “**mal ihracı**” ve “**yolcu beraber eşya ihracı**” (*Türkiye’de ikamet etmeyenlere KDV hesaplanarak yapılan satışlar*) kapsamında fatura düzenleyecek olanlara, bahsi geçen faturaları da **01 Ocak 2016** tarihinden itibaren **e-fatura olarak düzenleme zorunluluğu** getirilmiştir. Söz konusu tebliğde ayrıca, bu faturaların e-fatura olarak düzenlenmesi ve gönderilmesine ilişkin usul ve esaslar ile uygulamadan yararlanma yöntemlerinin www.efatura.gov.tr adresinde yayımlanacak “e-Fatura Uygulaması Gümrük İşlemleri Kılavuzu”nda ayrıntılı olarak açıklanacağı ifade edilmiştir.

Sonra, 25 Aralık 2015 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan **461** sıra numaralı **Vergi Usul Kanunu Genel Genel Tebliği** ile yukarıdaki 1 Ocak 2016 tarihi, **1 Ocak 2017** olarak değiştirilmiştir. Daha sonra da **475** sıra numaralı **VUK Genel Tebliği** ile anılan süre **1 Temmuz 2017** tarihine ertelenmiştir. Gelirler İdaresi Başkanlığı’nın www.efatura.gov.tr web sayfasında yayınlanan 16 Haziran 2017 tarihli duyuru ile uygulamanın **1 Temmuz 2017**’de başlayacağı hatırlatılmıştır. Dolayısıyla, e-Fatura uygulamasına kayıtlı olan mükellefler için “mal ihracı” ve “yolcu beraber eşya ihracı”nda e- fatura düzenleme zorunluluğu **1 Temmuz 2017** tarihinden itibaren başlayacaktır.

Söz konusu **ihracat faturalarının e-fatura olarak düzenlenmesi ve gönderilmesine ilişkin usul ve esaslar ile uygulamadan yararlanma yöntemlerinin** açıklandığı “**e-Fatura Uygulaması Gümrük İşlemleri Kılavuzu**” 03 Kasım 2016 tarihinde www.efatura.gov.tr adresinde yayımlanmış ve anılan Kılavuz 14 Haziran 2017 tarihinde güncellenmiştir.

Öte yandan, söz konusu zorunluluğun başlangıcı 1/7/2017 tarihi olmakla birlikte, 1/1/2017 tarihinden itibaren uygulamaya ilişkin sistem, GİB internet sitesinde mükelleflerin kullanımına açılmış bulunmaktadır. Uygulamadan, Gelir İdaresi Başkanlığınca ücretsiz olarak mükelleflere sunulan “Portal Yöntemi” kullanılarak da yararlanılabilmektedir.

Geli İdaresi Başkanlığınca “İhracat ve Yolcu Beraberi Eşya Faturalarının e-Fatura Olarak Düzenlenip Gönderilmesine İlişkin Sıkça Sorulan Sorular” başlığı altında bir doküman hazırlanmış ve www.efatura.gov.tr internet adresi üzerinden tüm mükelleflerin erişimine sunulmuştur (http://efatura.gov.tr/dosyalar/IHRACAT_SORULARI_SSS.pdf). Karşılaşılan sorunların çözümünde anılan soru ve cevaplar faydalı olacaktır.

Söz konusu “**e-Fatura Uygulaması Gümrük İşlemleri Kılavuzu**”nda yer alan düzenlemelere özetle aşağıda yer verilmiştir:

A- İhracat Faturası:

İhracat faturalarının e-fatura olarak düzenlenmesi zorunluluğu sadece **Gümrük Beyannamesi** ekinde yer alan “**mal ihracı**” faturaları için geçerlidir. Diğer belgelerin (Serbest Bölge İşlem Formu, transit ticaret formu vb.) ekinde yer alan ihracat faturaları e-fatura kapsamında değildir.

Faturayı düzenleyecek olan mükellef e-fatura sistemine dahil olmalıdır.

İhracat faturalarında **alıcı bilgilerine** ilaveten **Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bilgilerine** de yer verilecektir. E-fatura dosyasının "AccountingCustomerParty" bölümünde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bilgileri, "BuyerCustomerParty" bölümünde ise alıcı yabancı firmanın bilgileri yer alacaktır. ProfileID değeri "**IHRACAT**" olmalıdır. InvoiceTypeCode:ISTISNA girilmelidir.

Düzenlenen faturalar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (GTB) sisteminde görünecektir. GTB tarafından alınan fatura için 23 haneli referans numarası üretilerek **Gümrük ve Ticaret Bakanlığı portalı** aracılığıyla mükellefe bildirilecek ve bu referans numarası gümrük beyannamesinin **44** no.lu kutusunda "**Belge Referans No**" ve "**Belge Tarihi**" alanlarında mükellef tarafından beyan edilecektir.

İhracatın gerçekleşmesi durumunda mükellefe "**kabul**" uygulama yanıtı gönderilecektir. **Kısmi ihracat olması durumunda** GTB tarafından söz konusu fatura "**red**" uygulama yanıtı gönderilecek olup çıkış işlemleri gerçekleştirilecek miktar için **yeni bir e-fatura düzenlenecek** ve bu faturaya istinaden gümrük çıkış işlemleri tanımlanacaktır. İhracat işlemlerinde e-Fatura uygulaması kapsamında, bir fatura sadece bir GÇB'ye konu edilecektir.

Öte yandan, Kılavuzda, portal yönteminde yükleme modülü ile ihracat ve yolcu beraberliği eşya ihracında e-Fatura düzenlenmesinde bir engel bulunmamakla beraber, GİB portal uygulamasının yeterli mobiliteye sahip olmadığından ve manuel olarak ihracat ve yolcu beraberliği eşya faturasına ilk etapta destek veremeyeceğinden **GİB portal uygulamasının kullanımı tavsiye edilmemektedir**. Bu nedenle e-fatura mükelleflerinden ihracat yapan ve GİB portal uygulamasından yararlanan mükelleflerin; karşılaşılabileceği özellikli durumlar ve sorunlara hızlı bir şekilde aksiyon alınmasını sağlamak bakımından **ivedilikle alternatif yöntemleri değerlendirmesi önerilmektedir**.

B- Yolcu Beraberliği Eşya İhracı Faturası:

Faturayı düzenleyecek olan mükellef (mağaza) e-fatura sistemine dahil olmalıdır.

Mükellefler düzenleyecekleri yolcu beraberliği eşya ihracı faturalarında **alıcı bilgilerine** ilaveten **Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bilgilerine** de yer vereceklerdir. E-fatura dosyasının "AccountingCustomerParty" bölümünde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bilgileri, "BuyerCustomerParty" bölümünde ise alışveriş yapan turistin bilgileri yer alacaktır. Faturanın ProfileID değeri "**YOLCUBERABERFATURA**" olmalıdır.

Düzenlenen faturalar onay için Gümrük çıkış memurunun ekranına düşecektir.

Onaylanan faturalar ile uygulama yanıtı vergi iadesi ödemesi için ilgili yetki belgeli aracı kurumların sistemine düşecektir.

Faturayı düzenleyen mükellef(mağaza) ile aracı kurumlar arasında, iptal/iade gibi durumlarda haksız vergi iadesi yapılmasının önüne geçilmesini sağlamak için "Satış İptali / İade" durumunu Başkanlık sistemleri üzerinden GTB' ye bildirmek zorunda olup, ayrıca isterse aracı kuruma da bildirebilir. GTB' ye yapılacak bildirim, Başkanlık tarafından mükelleflerin erişimine sunulan <https://portal.efatura.gov.tr/efaturabasvuru/wsctgirisSSL.jsp> adresinde yer alan "Yolcu Beraberliği Eşya (Tax-Free) Faturası Satış İptal/İade Bildirim Portalı"ndan yapılacak olup, ayrıca Başkanlık tarafından gerekli teknik geliştirmelerin sağlanmasını

müteakip kurulacak bir web servis aracılığıyla da yapılabilecektir. Diğer taraftan yukarıda bahsi geçen portal ve web servis uygulamaları yalnızca satış işleminin iptal / ürünlerin iade edilmiş olduğu durumu bildirmek için kurulmuş olup, düzenlenen e-Faturanın iptali veya iadesi anlamına gelmemektedir. Bu açıdan satıcının bu işlemler için Vergi Usul Kanununda bahsi geçen diğer tevsik edici belgeleri (iade faturası veya gider pusulası) kullanma ve bu belgeler ile tevsik etme yükümlülüğü devam etmektedir.

Sistemde bir sorun olması durumuna karşılık, mükellef, satış noktalarında yeteri kadar kağıt fatura bulundurmalı, gerektiğinde kağıt fatura düzenlemeli ve kağıt fatura düzenlediği satışlara ait tekrar e-fatura düzenlememelidir. Mükellef GİB veya GTB sistemlerinde bir sorun yaşandığında e-faturaların kağıt çıktılarına istinaden gümrük çıkış işlemlerinin tesis edilebilmesi için; iki (2) örnek, e-fatura kağıt çıktısını veya e-fatura muhteviyatını içeren bir belgeyi müşteriye verecektir. Müşteriye verilen e-fatura kağıt çıktılarına veya e-fatura muhteviyatını ihtiva eden belge üzerine satıcı tarafından kaşe ve imza tatbik edilmesi gerekmektedir.